

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Visser & Smit Hanab bv
t.a.v. mw. M. van der Welle
Rietgorsweg 6
3356 LJ Papendrecht

Aqua - Terra Nova BV
Zuidweg 79
2671 MP Naaldwijk
telefoon 0174 - 625246
fax 0174 - 629744
www.aquaterranova.nl

Datum : 24 juni 2011
Kenmerk : 211118/AQT303aFF/CG
Onderwerp : Briefrapportage Eco-effects scan bedrijfsfase
Warmtepomp Moersaatsenweg te Vierpolders

Geachte mevrouw Van der Welle,

1. Inleiding

Aan de Moersaatsenweg te Vierpolders wordt een warmtepomp aangelegd. Na realisatie van pomphuis en pompputten, in de definitieve winningsituatie, omvat het terrein ca. 3.750 m². Voor dit project dienen onder andere de gevolgen van de ruimtelijke ingrepen op de aanwezige flora en fauna te worden weergegeven. In dit kader is de onderhavige briefrapportage Eco-effects scan door Aqua-Terra Nova BV in opdracht van Visser & Smit Hanab bv uitgevoerd.

De briefrapportage Eco-effects scan heeft als doel te inventariseren of het project in strijd zou kunnen zijn met de natuurwetgeving. Deze natuurwetgeving betreft de:

- Flora- en faunawet voor beschermde soorten.
- Natuurbeschermingswet voor beschermde natuurgebieden.
- Nota Ruimte voor het planologisch veiligstellen van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) via de Wet Ruimtelijke Ordening.

Om te achterhalen welke beschermde soorten er op het projectgebied voorkomen, worden tijdens een locatiebezoek de aanwezige biotopen geïnventariseerd en worden de aanwezige soorten planten en dieren en hun sporen genoteerd. In combinatie met een literatuurstudie aan de hand van verspreidingsatlassen, naslagwerken en informatie van derden, is een indruk verkregen van de biotopen en mogelijke aanwezigheid van dieren- en plantensoorten. Daarnaast wordt ook functionaliteit van het projectgebied voor de soort achterhaald.

Met behulp van kaartmateriaal en informatie van gebiedsbeherende organisaties wordt geïnventariseerd welke beschermde natuurgebieden er rond het projectgebied liggen. Vervolgens worden de effecten van het project op beschermde soorten en beschermde gebieden in kaart gebracht en getoetst aan de natuurwetgeving.

Uit de briefrapportage blijkt of er al dan niet belemmeringen zijn voor de uitvoering van het project met betrekking tot de natuurwetgeving en beschermde soorten.

2. Project

Aan de Moersaatsenweg te Vierpolders wordt een warmtepomp aangelegd ten behoeve van warmwaterwinning vanuit een geothermische bron. Deze rapportage gaat in op de bedrijfsfase. De aanleg van het bijbehorende warmteleidingstelsel valt buiten deze briefrapportage.

De geothermie put is afgewerkt met een putbehuizing, een betonplaat en een luik (in verband met onderhoud). Het onderhoud van de warmtepomp bestaat uit doorspoelen (ca. 1x/jaar), klein onderhoud (1x/5 jaar) en groot onderhoud (1x/15 tot 30 jaar). Klein onderhoud kan bestaan uit het vervangen van de pomp. Bij onderhoud is sprake van activiteiten zoals de opvang van water in bufferbakken, het gebruik van aggregaten ten behoeve van energievoorziening en de aan- en

afvoer van materiaal en materieel. Klein onderhoud duurt enkele dagen tot een week en groot onderhoud kan enkele weken tot maanden duren.

Tijdens de definitieve winningsituatie kunnen de volgende onderhoudsactiviteiten worden benoemd:

- Doorspoelen
- Wateropvang in bufferbakken
- Gebruik aggregaten
- Aan- en afvoer materiaal en materieel

Huidige situatie

Het projectgebied ligt aan de rand van een glastuinbouwgebied en grenst aan akkers en weilanden. Ten zuidwesten van het projectgebied ligt de watergang Strijpsche Wetering evenwijdig aan de Rijksstraatweg. Dit is een brede watergang met rietoevers (foto 4).

Het projectgebied voor de warmtepomp heeft in de definitieve winningsituatie een oppervlak van ca. 3.750 m² en bestaat uit een akker (foto 2). Aan de noordzijde wordt het projectgebied begrensd door een smalle watergang van minder dan een meter breed (foto 3). De watergang heeft zeer steile onbeschoeide oevers (talud 1:2) en een ruige begroeiing met riet, fluitenkruid en berenklauw. Aan de Moersaatsenweg ligt een watergang van 1,5 à 2 meter breed met vergelijkbare begroeiing.

Foto 1: projectgebied vanaf Prinsenweg

Foto 2: projectgebied richting zuid

Foto 3: watergang noordzijde projectgebied

Foto 4: Strijpsche Wetering richting zuid

3. Resultaten beschermd natuurgebied

De resultaten van de veldinventarisatie en de te verwachten effecten op beschermde soorten en beschermde natuurgebieden wordt hieronder besproken.

3.1 Natura 2000-gebieden

Het projectgebied ligt niet in of grenst niet aan een Natura 2000-gebied of een ander beschermd gebied van de natuurbeschermingswet.

3.2 Ecologische verbindingszone – Krekenplan Gotezoom

De watergang ten zuidwesten van het projectgebied maakt onderdeel uit van een provinciale ecologische verbindingszone, zie bijlage 2. De inrichting van een deel van deze ecologische verbinding is opgenomen in het Krekenplan^(4,5). Dit betreft het deelproject 5 Gotezoom met de volgende doelstelling:

1. aanleggen van een waterberging voor de polder en voor de glastuinbouw in het gebied tussen de Moersaatsenweg en de Hoofdwatergang.
2. aanleggen van een ecologische oeverinrichting van deze watergang.

Ter indicatie dient rekening gehouden te worden met de verbreding van de watergang met 5 meter en de aanleg van ecologische oevers met een breedte van 10-15 meter⁽⁴⁾.

Uit telefonisch contact met gemeente Brielle en waterschap Hollandsche Delta blijkt dat een waterberging op deze locatie geen prioriteit heeft⁽¹²⁾. Het waterschap geeft aan dat het initiatief van gemeente Brielle komt. De gemeente Brielle geeft aan de warmtepomp voorrang te willen verlenen, omdat de locatie niet uniek is voor waterberging.

De realisatie van een warmtepomp is anders dan de doelstelling om hier een waterberging aan te leggen, maar zowel gemeente Brielle als het waterschap hebben hier geen bezwaar tegen⁽¹²⁾. Het project heeft geen effect op de ecologische oeverinrichting van de watergang, mits 15 – 20 meter afstand tot de watergang wordt aangehouden. Het projectgebied van de warmtepomp ligt op meer dan 15 meter van de ecologische verbindingszone.

3.3 Agrarisch natuurbeheer – akkerfaunagebied

De akkers en weilanden rondom het projectgebied zijn aangewezen voor agrarisch natuurbeheer in het kader van de Subsidieregeling Natuur en Landschap (SNL), zie bijlage 2:

- A01.01 (groen gearceerd): Weidevogelgebied⁽²⁾
- A01.02 (geel gearceerd): Akkerfaunagebied⁽²⁾.

Het projectgebied maakt onderdeel uit van het akkerfaunagebied^(2, 3). Binnen een straal van 1 km liggen echter geen percelen, die een beheercontract hebben gesloten in het kader van SNL⁽³⁾.

De warmtepomp heeft geen effect op beheercontracten die zijn afgesloten in het kader van de SNL. Een nadere toetsing voor het akkerfaunagebied is niet nodig.

4. Resultaten beschermde soorten

4.1 Wilde planten

Uit de omgeving van het projectgebied zijn geen waarnemingen van beschermde wilde planten bekend⁽⁷⁾. Tijdens het locatiebezoek zijn geen beschermde soorten waargenomen. De akker vormt geen geschikte standplaats voor beschermde wilde planten, vanwege het agrarisch gebruik. De bermen van de watergangen hebben een ruige begroeiing met brandnetel, fluitenkruid en bereklauw. De bermen vormen geen geschikte standplaats voor beschermde wilde planten.

Als gevolg van het project gaan geen standplaatsen van beschermde wilde planten verloren, aangezien er geen beschermde wilde planten verwacht worden.

4.2 Vogels

Tijdens het locatiebezoek zijn fazant, scholekster, kievit, kauw, kokmeeuw, witte kwikstaart, boerenzwaluw en spreeuw waargenomen. Van kievit en scholekster is zowel op het projectgebied als op de aangrenzende akker nestactiviteit waargenomen. Het projectgebied is een geschikt broedgebied voor akkervogels. De oeverzone van de Strijpsche Wetering vormt een geschikt broedgebied voor watervogels. De tuin op de hoek van de Moerstaatsenweg vormt een geschikt broedgebied voor tuin- en struweelvogels en de woning voor gebouwbewonende soorten, zoals spreeuw en boerenzwaluw.

In polder Oud Helvoet is de grote gele kwikstaart waargenomen⁽⁷⁾. De oevers van de polderwatergangen vormen geen geschikte nestlocatie, aangezien de grote gele kwikstaart aan helder stromend water gebonden is. Ter hoogte van het projectgebied heeft de Strijpsche Wetering geen geschikte nestlocaties in de vorm van afgekalfde oevers. Nesten van de grote gele kwikstaart worden op het projectgebied niet verwacht. Op het projectgebied en in de directe omgeving worden verder ook geen andere jaarrond beschermde nesten verwacht, vanwege het ontbreken van gebouwen en holle bomen.

Als gevolg van de werkzaamheden gaan geen jaarrond beschermde vogelnesten verloren. Tijdens de gebruiksfase kan het groot onderhoud een tijdelijk verstorend effect hebben op tuin-, water- en akkervogels die in de omgeving broeden. De verstoring van klein onderhoud is zeer beperkt, zodat van verstoring van broedende vogels geen sprake is.

Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd in de Flora- en faunawet en mogen tijdens het broeden niet gestoord worden. De meeste vogels broeden in de periode van 15 maart t/m 15 juli. Geadviseerd wordt de onderhoudswerkzaamheden van het groot onderhoud buiten het broedseizoen uit te voeren of om vooraf aan de werkzaamheden te inventariseren of er vogelnesten aanwezig zijn. Indien er vogelnesten worden aangetroffen, dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld totdat de jongen zijn uitgevlogen.

4.3 Zoogdieren

De noordse woelmuis is in de polder ten oosten van de N57, ca. 3 km ten noordoosten van het projectgebied waargenomen⁽¹⁰⁾. Van de waterspitsmuis zijn geen waarnemingen bekend^(7,10). De bermen en oevers rond het projectgebied vormen een geschikt leefgebied voor algemeen voorkomende muizensoorten. De waterspitsmuis en de noordse woelmuis worden er niet verwacht, vanwege de steile oevers en de smalle rietkraag.

Tijdens het locatiebezoek zijn geen (sporen van) zoogdieren waargenomen. In de polders rond het projectgebied zijn hazen waargenomen⁽⁷⁾. Het projectgebied vormt geen geschikt verblijfgebied voor de haas.

De gebruiksfase is niet verstorend voor zoogdieren. De bermen van de watergangen blijven geschikt als leefgebied voor muizen. Het is niet nodig om maatregelen te treffen.

4.4 Vleermuizen

In de omgeving van Vierpolders zijn watervleermuis, meervleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, ruige en gewone dwergvleermuis waargenomen⁽¹¹⁾.

De Strijpsche Wetering vormt een geschikte vliegroute voor de meervleermuis en de watervleermuis. De Strijpsche Wetering en de aangrenzende bossages vormen een geschikt foerageergebied voor de waargenomen vleermuizen. Het projectgebied kan een marginaal onderdeel uitmaken van het foerageergebied van vleermuizen, maar is ongeschikt als verblijfplek voor vleermuizen.

De aanwezigheid van de warmtepomp is niet verstorend voor vleermuizen. Het is niet nodig om maatregelen te treffen.

4.5 Amfibieën

Nabij de duinen, op een afstand van meer dan 5 km ten westen van het projectgebied, zijn rugstreeppadden waargenomen^(7,8). In de omgeving van Vierpolders zijn geen strikt beschermde amfibieën waargenomen^(7,8). Tijdens het locatiebezoek zijn in de polderwatergang bastaardkikkers waargenomen. De watergangen rond het projectgebied vormen een geschikt leef- en voortplantingsgebied voor algemeen voorkomende amfibieën. Het projectgebied valt buiten het natuurlijk verspreidingsgebied van strikt beschermde amfibieën.

De werkzaamheden van het verbreden van de watergang kunnen verstorend zijn voor algemeen voorkomende amfibieën. De watergangen en de bermen blijven geschikt als leefgebied voor algemeen voorkomende amfibieën.

De gebruiksfase is niet verstorend voor zoogdieren. De watergangen blijven geschikt als leefgebied voor amfibieën. Het is niet nodig om maatregelen te treffen.

4.6 Reptielen

Het projectgebied is weinig geschikt als leefgebied voor reptielen, vanwege het ontbreken van schuilplekken en rustig gelegen zonplekken. Daarbij zijn geen waarnemingen van reptielen van derden bekend^(7, 8). Het projectgebied ligt buiten het bekende verspreidingsgebied van beschermde reptielen^(7,8).

Maatregelen zijn niet aan de orde, omdat op het projectgebied geen beschermde reptielen verwacht worden.

4.7 Vissen

In de Polder Oude Gote zijn elf algemeen voorkomende vissoorten, maar geen beschermde vissoorten aangetroffen⁽¹³⁾. In de ondiepe, smalle watergang in het noorden van het projectgebied worden ook geen beschermde soorten verwacht.

De gebruiksfase is niet verstorend voor vissen. De watergangen blijven geschikt als leefgebied voor vissen. Het is niet nodig om maatregelen te treffen.

4.8 Overige beschermde soorten

Binnen deze groep behoren onder andere insecten zoals dag- en nachtvlinders, kevers, sprinkhanen, libellen maar ook andere ongewervelden zoals kreeftachtigen, en weekdieren.

In het projectgebied worden geen beschermde soorten van deze soortgroepen verwacht vanwege het ontbreken van een gevarieerde en kruidenrijke vegetatie en het ontbreken van waardplanten. Daarbij zijn geen waarnemingen van derden bekend^(7,9) en ligt het projectgebied buiten het bekende verspreidingsgebied van de beschermde soorten⁽⁹⁾.

5. Conclusie

Op basis van een locatiebezoek en een literatuurstudie is geïnventariseerd welke beschermde soorten er in het projectgebied aanwezig kunnen zijn en welke beschermde natuurgebieden er in de omgeving van het projectgebied liggen. Vervolgens is getoetst of het project in strijd is met de natuurwetgeving: de natuurbeschermingswet, EHS-beleid en de Flora- en faunawet. De conclusies van de toetsing worden hieronder weergegeven.

5.1 Beschermde natuurgebieden

De Strijpsche Wetering, die in het zuiden aan het projectgebied grenst, maakt onderdeel uit van een provinciale ecologische verbindingszone; namelijk de Gotezoom. De realisatie van een warmtepomp is anders dan de doelstelling om hier een waterberging aan te leggen, maar zowel gemeente Brielle als het waterschap hebben aangegeven hier geen bezwaar tegen te hebben. Het projectgebied ligt buiten de zone van de provinciale ecologische verbinding.

5.2 Beschermde soorten

Om overtreding van de flora- en faunawet tijdens de gebruiksfase te voorkomen, dienen de volgende maatregelen te worden getroffen:

- Uitvoering onderhoudswerkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels. De meeste vogels broeden in de periode 15 maart t/m 15 juli.

Vertrouwende u hiermee van dienst te zijn geweest en altijd bereid tot een nadere toelichting.
Met vriendelijke groet,

Aqua-Terra Nova BV

i.a.

Mw. C. van der Graaf MSc.
Deskundige ruimtelijke ordening en ecologie

Bronnen

1. <http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas=EHS>
2. <http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas=natuurbeheerplan&ext=67732.3203982834,430037.886254074,73748.8187748787,433777.371398912>
3. <http://bron.portaalnatuurenlanschap.nl/CollectiefBeheerPlan/BeheerEenheden/3200>
4. Ontwikkelingsvisie De Kreken van Voorne Putten, ir. R.J. Van Leeuwen *et al.* RBOI, Stadsregio Rotterdam, december 2006.
http://www.wshd.nl/contents/PIB/bijlagen/watersysteem/voorne_putten/VP-WAB-0099%20Krekenplan%20Voorne-Putten/krekenplan%20Voorne-Putten.pdf
5. kreken kweken...
<http://krekenkweken.stadsregio.nl/Content/krekenkweken.stadsregio.nl/Documenten/Samenwerkingsovereenkomst.pdf>
6. Notitie *Ruimtelijke aspecten Geothermie putten*, if-technology, 22 oktober 2009.
7. www.waarneming.nl
8. www.ravon.nl
9. www.anemoon.nl
10. www.telme.nl
11. 'Werkatlas verspreiding zoogdieren in Zuid-Holland 2000-2008', K. Mostert en J. Willemsen, Stichting Zoogdierwerkgroep Zuid-Holland, Delft, december 2008.
12. Telefonisch contact van Visser & Smit Hanab bv met gemeente Brielle en Waterschap Hollandse Delta, april 2011.
13. 'Visstandbeheer in de Kleine Voorne West en Vierpolders, maatregelen voor verbetering van de visstand periode 2008-2015', M.J. Kroes & M.C. de Lange, Visadvies, Waterschap Hollandse Delta, Rapport: VA2007_02, juli 2007.

Bijlage 1 Projectgebied bestaand

Bron: Google-earth

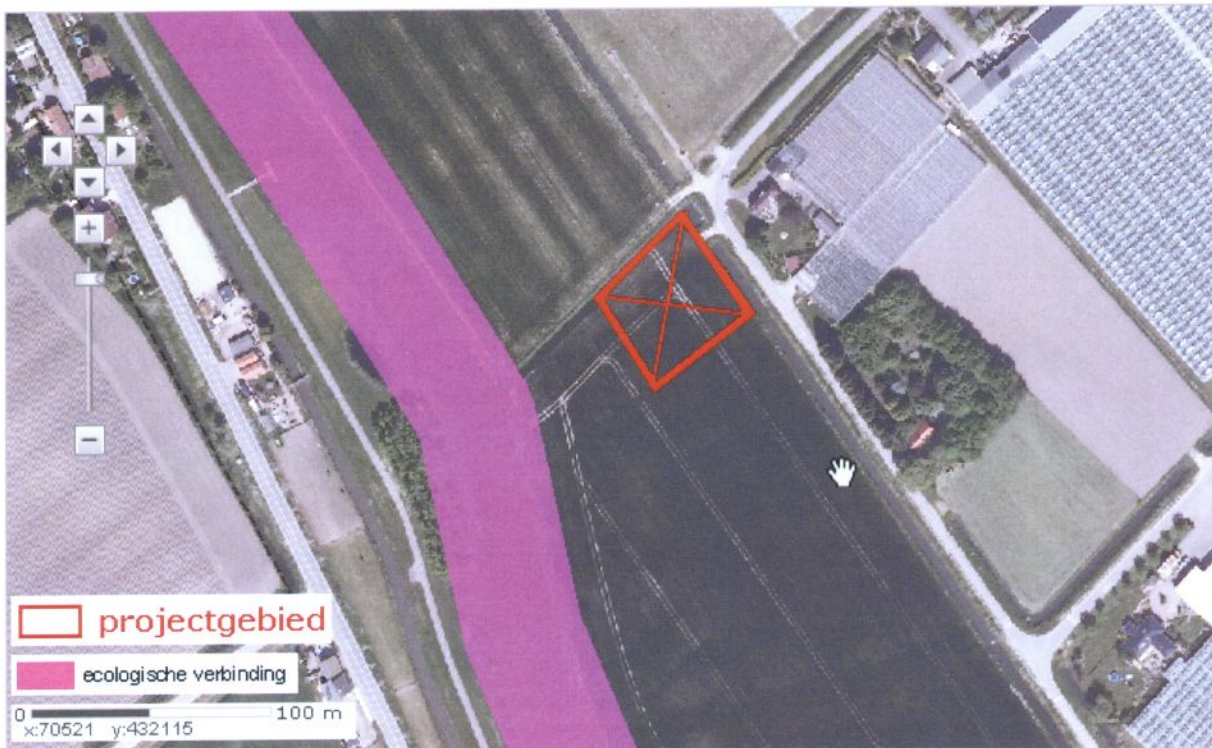

= projectgebied bestaand

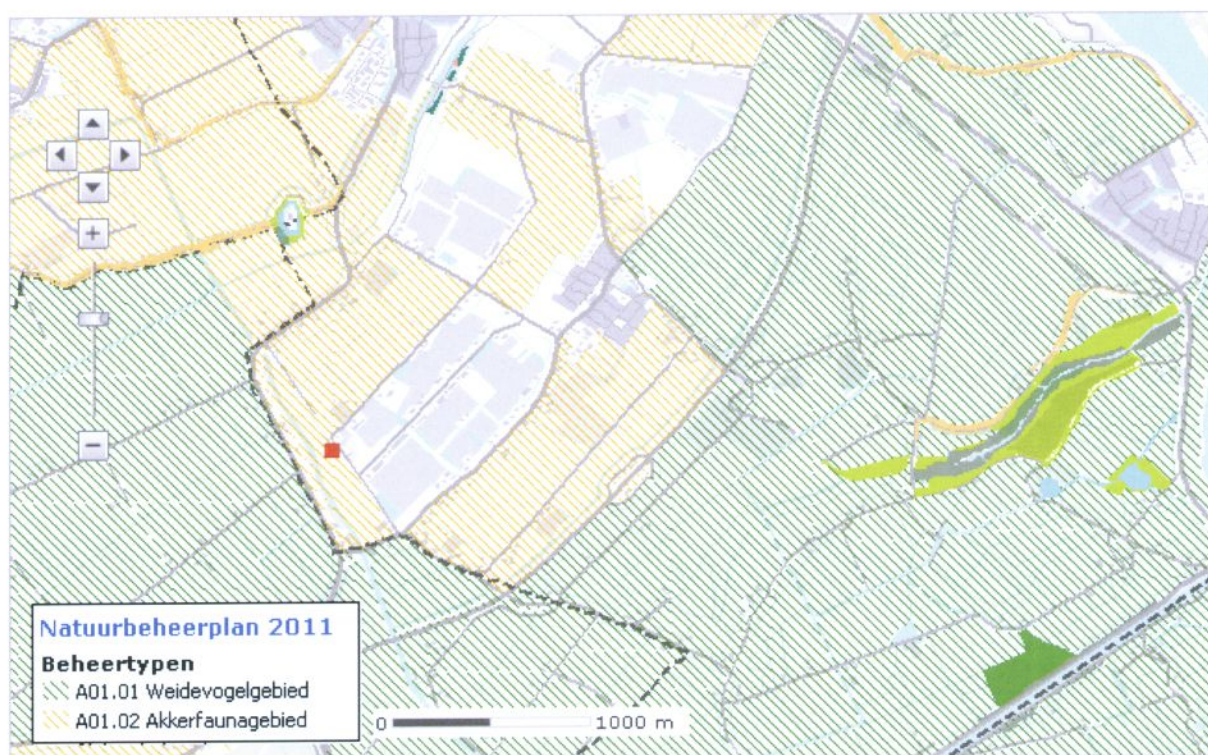
Bijlage 2 Ecologische Hoofdstructuur

Figuur 1: Ecologische Hoofdstructuur in de omgeving van het projectgebied⁽¹⁾

Figuur 2: detail Ecologische Hoofdstructuur ter hoogte van het projectgebied⁽¹⁾

Figuur 3: Natuurbbeheerplan ⁽²⁾

Figuur 4: Agrarisch Natuurbbeheer volgens Portaal Natuur en Landschap ⁽³⁾